

PERSBERICHT

IJsvogel gezien?

Soort van de maand januari: ijsvogel

'*Blauwblinkend juweel*', '*tropische verassing in een koud Nederland*', dit zijn enkele benamingen van de soort van de maand januari, de ijsvogel. De hele maand januari staat deze schitterende felgekleurde vogel in het middelpunt van de belangstelling. Iedereen die een ijsvogel ziet wordt gevraagd deze waarneming doorgeven via de website: telmee.nl

Het gaat eindelijk weer goed met de ijsvogel (*Alcedo atthis*)! Zo goed dat hij sinds kort niet meer op de Rode Lijst van bedreigde en kwetsbare vogelsoorten staat. Dat wil overigens niet zeggen dat we uit de ijsvogelzorgen zijn. Een paar strenge winters en hij komt er met stip weer op. Als het vriest, komen ijsvogels nog wel eens binnen de bebouwde kom, omdat het daar gemiddeld wat warmer is. Dat geeft een goede kans er een te zien. De ijsvogel komt in het hele land voor, hoewel het broeden voornamelijk in het oosten en zuiden plaatsvindt. In de winter gaan ijsvogels zwerven en dan zijn ze ook in het westen en noorden te zien.

Veel mensen zijn graag in de natuur en kijken ook naar planten en dieren, maar deze gegevens komen niet verder dan de waarnemer. Om deze natuurliefhebbers te stimuleren hun waarnemingen van planten en dieren door te geven aan organisaties die de gegevens gebruiken voor onderzoek en bescherming, is het project 'Soort van de maand' ontwikkeld. Het project 'Soort van de maand' is een gezamenlijke actie van de VOFF*, de Natuurkalender, WILDzoekers en Grasduinen.

Noot voor de redactie:

* De VOFF, Vereniging Onderzoek Flora en Fauna, is een overkoepeling van organisaties die zich bezig houden met het verzamelen van natuurgegevens met behulp van vrijwillige veldmedewerkers.

De volgende organisaties zijn bij de VOFF aangesloten: SOVON Vogelonderzoek Nederland, Zoogdierverseniging VZZ, KNNV, De Vlinderstichting (vlinders en libellen), EIS-Nederland (ongewervelden), FLORON (planten), RAVON (reptielen, amfibieën en vissen), BLWG (mossen en korstmossen), Nederlandse Mycologische Vereniging (paddestoelen), Stichting TINEA (kleine vlinders), NEV (insecten) en ANEMOON (zee-organismen en slakken).

Bijgesloten vindt u extra informatie over de ijsvogel en twee foto's in lage resolutie. Deze zijn in hogere resolutie op aanvraag verkrijgbaar en eenmalig kosteloos te gebruiken met naamsvermelding.

Voor meer informatie over het project of het aanvragen van de afbeeldingen in een hoge resolutie kunt u contact opnemen met Kars Veling, kars.veling@vlinderstichting.nl, telefoon: 0317 467346 ('s-avonds 0345 531689 of 06 20921041).

Voor inhoudelijke informatie over de ijsvogel kunt u contact opnemen met SOVON Vogelonderzoek, 024-6848111. Contactpersoon: Harvey van Diek, Harvey.vanDiek@sovon.nl, bij afwezigheid: Michel Klemann, michel.klemann@sovon.nl.

Extra informatie Soort van de maand januari: ijsvogel

'Blauwblinkend juweel', 'tropische verassing in een koud Nederland', dit zijn enkele benamingen van de soort van de maand januari, de ijsvogel. De hele maand januari staat deze schitterende felgekleurde vogel in het middelpunt van de belangstelling. Iedereen die een ijsvogel ziet wordt gevraagd deze waarneming doorgeven via de website: telmee.nl

Het gaat eindelijk weer goed met de ijsvogel (*Alcedo atthis*)! Zo goed dat hij sinds kort niet meer op de Rode Lijst van bedreigde en kwetsbare vogelsoorten staat. Dat wil overigens niet zeggen dat we uit de ijsvogelzorgen zijn. Een paar strenge winters en hij komt er met stip weer op. Als het vriest, komen ijsvogels nog wel eens binnen de bebouwde kom, omdat het daar gemiddeld wat warmer is. Dat geeft een goede kans er een te zien. De ijsvogel komt in het hele land voor, hoewel het broeden voornamelijk in het oosten en zuiden plaatsvindt. In de winter gaan ijsvogels zwerven en dan zijn ze ook in het westen en noorden te zien.

Soort van de maand

Binnen het project Soort van de maand zal van januari tot december 2007 maandelijks een soort in de schijnwerpers worden gezet waarvan zoveel mogelijk waarnemingen zullen worden verzameld. Het gaat daarbij om allerlei verschillende soorten uit verschillende soortgroepen (hogere planten, paddestoelen, mossen, ongewervelden, amfibieën, zoogdieren etc.), zodat de grote verscheidenheid in de Nederlandse natuur zichtbaar wordt.

SOVON Vogelonderzoek Nederland

SOVON Vogelonderzoek Nederland, kortweg SOVON, is een particuliere vereniging die landelijke vogeltellingen en -inventarisaties coördineert en daarover publicaties uitbrengt. Ze heeft een achterban van duizenden waarnemers die, vaak in hun vrije tijd, tellingen verrichten. Door middel van SOVON-nieuws worden leden, tellers en belangstellenden viermaal per jaar op de hoogte gehouden van de telprojecten, actuele resultaten en nieuwe ontwikkelingen.

Aanvullende informatie ijsvogel (bron: www.vogelbescherming.nl)

Een blauwe flits en een luide fluitende roep zijn vaak het eerste dat men van een ijsvogel te zien en horen krijgt. Ijsvogels zijn kenmerkende vogels van beken en rivieren met zoet, stromend water. In mindere mate wordt ook bij stilstaande, visrijke wateren genesteld. De aanwezigheid van zandige of lemige stijle oeverranden is een vereiste, omdat daarin de nesttunnel wordt uitgegraven. 's Winters worden ijsvogels ook bij meer open en brakke of zoute wateren gezien. Het enige wat dan telt, is de aanwezigheid van voldoende voedsel - kleine visjes, waterinsecten en dergelijke - en een ijsvrij, helder wateroppervlak om dat voedsel te kunnen bemachtigen. Bovendien stellen Ijsvogels prijs op enkele bomen of struiken langs de oever, welke als uitvalsbasis gebruikt worden.

Status: Broedvogel, standvogel, maar zwerft in de winter

Trend en aantal: Het aantal broedende ijsvogels in ons land is erg wisselvallig, hetgeen vooral te maken heeft met de fnuikende invloed van Elfstedentocht-winters. Waarschijnlijk schommelde het totaal aantal broedparen tot begin jaren zestig tussen enkele tientallen en enkele honderden paren. Na de strenge winter van 1963 trad wel een herstel op, maar dit verliep moeizaam. Pas in 1975 werden weer zo'n 300 broedparen geteld, een aantal dat sindsdien niet meer is bereikt. In de 90'er jaren schommelde de stand tussen de 125 en 250 paar. Vanaf 1998 maakte de soort een enorme come-back: voor 2002 ligt de schatting van SOVON Vogelonderzoek Nederland op 550-600 broedparen. De meeste ijsvogels broeden op de zandgronden van oostelijk Noord-Brabant, Limburg en de Achterhoek, in de duinstreek en langs de grote rivieren. Ijsvogels zijn in staat om in korte tijd veel jongen groot te brengen. Op deze wijze compenseren ze het verlies aan vogels gedurende strenge winters.

Foerageer- en broedbiotoop:

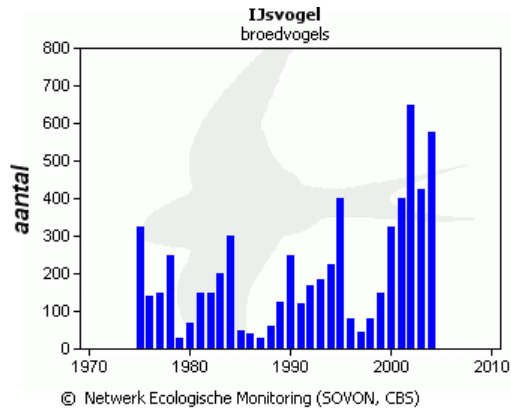
Ijsvogels duiken in helder, liefst stromend water naar visjes en waterinsecten zoals libellenlarven. Vissen hebben echter de voorkeur. Bij het duiken wordt het oog beschermd door een speciale

'duikbril': een transparant vlies schuift voor het oog en beschermt het tegen onwillige prooivissen en waterplanten.

Foto's in lage resolutie (150 dpi, 10cm breed, hogere resolutie op te vragen):

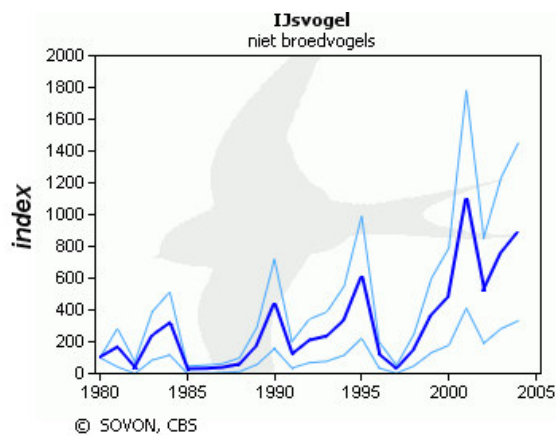
IJsvogel op tak (© Jan van Duinen)

Kop jonge ijsvogel (© Harvey van Diek)

Figuur 1

Deze gegevens zijn afkomstig van landelijke tellingen van kolonievogels en zeldzame broedvogels, het Landelijk Soortonderzoek Broedvogels. Weergegeven is het jaarlijks aantal broedparen in Nederland.

Figuur 2

Deze gegevens zijn afkomstig van het Punt Transect Tellingen project (PTT) in december. Ze geven de jaarlijkse populatie index (met betrouwbaarheidsinterval) weer, gebaseerd op ongeveer 400 routes.